

ALESANDRA
SEMI

Prva
kraljica

Prevela s italijanskog
Olivera Miok

■ Laguna ■

Naslov originala

Alessandra Selmi

LA PRIMA REGINA

Copyright © 2025 Casa Editrice Nord s.u.r.l.

Gruppo editoriale Mauri Spagnol

Published with arrangement with Lorem Ipsum | Agenzia editoriale Milano

Translation copyright © srpskog izdanja 2026, LAGUNA

Ova knjiga je prevedena zahvaljujući doprinosu Centra za knjige i književnost italijanskog Ministarstva za kulturu.



CENTRO
PER IL LIBRO
E LA LETTURA

*Kristini i Paolu,
za nove izazove koje ste mi podarili
i sredstva da se sa njima suočim.*

PRVI DEO

Monca

*Mase moraju da veruju i govore kako jednim osmehom
Margerita može i ume da ih oslobodi unutrašnjih neprijatelja:
nesuglasica, razdora, bede, vladinog ugnjetavanja.*

IRENE MOROCO DELA ROKA,
u pismu Margeriti,
uoči njenog venčanja sa Umbertom

Leto 1868.

Soba je bila još mračna kada je Nina ispružila ruku po krevetu; hladni dušek joj je govorio da je Bruno odavno ustao. Zatvorenih očiju osluškuje šumove. Njen brat je napolju, zamišlja ga u košulji zavrnutih rukava kako podiže sekiru iznad glave, mišića zategnutih do pucanja, a zatim sečivo para vazduh uz pisak i zabija se u panj, tačno u sredinu, kao što samo on ume; drvo uvređeno ječi i popušta, otkrivajući svoje blede srce. Pospane životinje čulje uši u jazbinama i izdužuju vratove.

Njihova kuća se nalazi duboko u parku, baš pored napuštenog zverinjaka, koji je nekad ograničavao prostor za razmnožavanje jelena. Građevina je kvadratne osnove, sa prozorima koji se u pravilnim razmacima nižu na dva sprata. Bruno i Nina žive u prizemlju, u dvema prostorijama okrenutim ka jugu; ako se izuzme štala, u kojoj borave krava i mula, zgrada već godinama zvrji prazna. Niko ne želi da se tu doseli. Previše je udaljeno od sela i da njen brat nije lovočuvar, možda bi i oni otišli, ko zna gde. Okolo je šuma gusta i senovita, pa je u zgradi uvek hladno, a vonja na vlagu i leti. Nini se dopada taj miris doma, shvata to sada, kada se sprema da ga napusti.

Ulazna vrata škripe, a ona skače sa kreveta jer ne želi da je zateknu besposlenu i hitro otvara šalukatre. Noćas je tako snažno pljuštalo da joj se na trenutke činilo da će joj se krov sručiti na glavu, ali sada sve blešti od srebrnih kapi. Zora je po travi razastrla vlažni prekrivač. Sunce će se uskoro uspeti iznad krošnje velike bukve i osušiće rosu, ali vlati još čuvaju bledilo meseca.

Kada Bruno ulazi u spavaću sobu, donoseći sa sobom miris hleba stavljenog na peć da se prepeče, zatiče sestru kako širom otvorenih očiju posmatra šumu, kao da je prvi put vidi. Nina se polako okreće i dugo ga posmatra. On skreće pogled. Oči su im iste: okrugle, boje lešnika kao u lisice, kao u njihove majke.

Nina ju je upoznala samo kroz Brunove priče, pošto je umrla donoseći je na svet. Bila je stidljiva, ćutljiva, ali joj je urođena osetljivost omogućavala da razume – tačnije da *oseti* – duše ljudi i životinja. Razumevala je glad, hladnoću, strah, još pre nego što bi se ispoljili; zato je uvek bila spremna da pruži činiću, ćebe, nežni dodir svakome kome su bili potrebni. Zlobu pak nije razumela i ako bi joj se neko zlurado obratio, ako bi joj na pijaci uvalili bajata jaja, ako bi je izgurali iz reda ili joj u crkvi uzeli šal, slegala bi ramenima, kao da shvata da nije bilo namerno, a zatim bi to prosto zaboravila.

Sada, kada Nina ima petnaest godina i odrasla je žena, shvata da su Brunova sećanja previše precizna i bogata detaljima za nekoga ko je tada imao tek pet godina. U tim slikama majke nalazi, međutim, mnogo bratovljevog, kao da je nekako živela kroz njega; zato mu se nikad ne suprotstavlja, naprotiv, često ga podstiče: „Hajde, ispričaj mi opet onda kada je mama...“ Sluša ga glave naslonjene na dlan, ne pitajući se da li je sve to stvarnost ili mašta.

Oca je pak Nina upoznala i te kako, ali je to sećanje raspraćano, kao da se platno sa njegovom slikom pokidalo. Njegove ruke: velike, zdepaste, dlakave, kao šape u medveda. Njegov stomak: nabrekao ispod zategnute košulje. Oči: iskolačene, pomalo usporene, žutih beonjača. Poneka psovka koja je izlazila iz

njegovih usta sa zadahom vrućim od vina: „Ti si kriva, ti si mi je odnela.“ I Bruno, koji ih je uvek razdvajao i dobijao šamare njoj namenjene.

Kada ga je, pre šest godina, zlo odnelo, ljudi su ih sažaljevali, a sveštenik je izlazio kolena moleći se. „Šta će biti sa to dvoje siročadi, koje je i Gospod napustio? Ko će sada voditi računa o njima?“ Međutim, preko noći, Bruno je odrastao i počeo da se brine o njoj. Našao je način da u kaminu uvek bude drva, a na stolu hrane, čistio je sneg sa staze, prao pod, držao na distanci ljubopitljivce zaogrnutе plaštom dobročinitelja; a u prostranstvu noći, kada su se misli rastapale i poprimale obličja čudovišta, budan je bdeo nad njenim snom.

Već šest godina sami su u toj kući-jazbini u šumi, koja miriše na buđ i na prepečeni hleb, i koja među oljuštenim zidovima čuva lepe i ružne uspomene.

„Zakasničeš“, kaže joj Bruno s vrata.

Nina frkne, a zatim se užurbano oblači. Na stolu je čeka obilan obrok, kao da je neko slavije: mlako, tek izmuzeno mleko, na kojem se nakupio prst penušavog krema, omekšali puter, spreman da se namaže, marmelada od šumskih jagoda, dva jajeta umućena sa šećerom. Nina iznenađeno širi oči, a Bruno se smejulji.

„Ako danas sve pojedemo, neće nam ništa ostati za sutra“, kaže Nina.

„Ne brini se za sutra.“

Nina se pak i te kako brine. Neke tajne Bruno ne poznaje, ne može da mu ih otkrije.

Obilazi stolicu i seda. Od pre nekoliko godina po pozivu služi kod vojvoda Lita, u Vedanu na Lambru. Njihova vila nalazi se na manje od pola sata od Ninine kuće i kada gospoda tu odseđaju, uvek ima mnogo posla. Vojvotkinja je elegantna, ponekad hirovita dama koja se raspinje zbog pitanja koja se Nini čine beznačajnima. Voli da je posmatra iz prikrajka, naročito kada prima goste: zaustavlja se pred ogledalom, namršteno posmatra svoj odraz, prolazi prstima kroz kosu, razbaruši frizuru za koju

su bili potrebni sati da se napravi; tek tada zadovoljno ulazi u salon, predajući se muškim pogledima. Nina je obožavala da stoji i da je proučava, ali sada to više neće moći, jer tog dana menja gospodare.

Devojka uzdiše.

„Biće ti lepo, videćeš“, Bruno joj govori ne podižući pogled sa hleba. „Imaćeš krevet samo za sebe, nećeš više morati ni sa kim da ga deliš, i novu odeću koja ne smrdi na vlagu.“

Nina sleže ramenima.

„A osim toga, videćeš princezu Margeritu, pravu-pravcatu princezu!“

Tog popodneva stižu u Moncu prinčevi Pijemonta: on, Umberto, ima dvadeset četiri godine i prestolonaslednik je, sin prvenac Njegovog veličanstva Vitorija Emanuelea II; prethodne godine, u aprilu, oženio se svojom rođakom, Margeritom, koja ima dvadeset dve godine i polovina krvi joj je germanska, budući da je njena majka Elizabeta Saksonska, nemačka princeza. Priča se da je buduća kraljica neverovatno lepa.

Nedeljama se šire glasine i celo selo je u previranju, ali Nina je to saznala tek pre tri dana. Kada su druge sobarice Litinih saznale da će ona – Nina – ići da služi u vili u Monci, u prvom trenutku nisu želele da poveruju. „Ti? Da služiš porodicu Savoja? Ne znaš ni kecelju da vežeš!“, podbadale su je. Čak bi i guvernanta želela da bude na Nininom mestu i ne može da shvati zašto je nisu pozvali. Čini se da u čitavoj Brijanci nema žene ni devojke koja ne zavidi Nini.

Ona, međutim, nije naročito srećna. Pre svega, moraće da živi u kraljevskom dvorcu; ovaj novi posao će joj oduzimati mnogo sati svakog dana i neće moći da se vraća u zverinjak za jelene.

Čitav njen svet počinje i završava se jazbinom u šumi, Crkvom San Martina Veskova, i s vremena na vreme mračnim podzemnim prostorijama u vili Litinih, gde mlati tepihe od prašine i riba tiganje; šuma njoj i njenom bratu daje sve što im

je potrebno za život, a ako nešto nedostaje, Bruno se trampiti za malo divljači. Šta bi još mogla da poželi? Zašto bi joj bilo važno da vidi pravu princezu? Za onog ko treba da ih opere prljave gaće ostaju prljave gaće, bez obzira na to ko ih je nosio.

Ali pre svega, tu je i ta stvar, koju ne može nikom da otkrije, čak ni svom bratu, i zbog toga se oseća krivom. Ponovo pomišlja na tajnu koju čuva pod krevetom i od stida joj se povraća. Zašto je vojvotkinja izabrala baš nju za taj zadatak?

Nina tera suze.

„Dobro plaćaju, kao što znaš“, ponavlja Bruno.

To je jedini razlog koji je tera da bude razumna, iako dobro zna da ga novac ne interesuje.

U proleće prethodne godine, dok je obilazio okolinu San Đorđa, Bruno je našao ženku divlje svinje koja je umrla nekoliko trenutaka ranije; metak koji se raspršio u bezbrojne komadiće pogodio je i ubio i dva tek rođena praseta. Lovci su, očigledno uznemireni njegovim dolaskom, pobešli ne mareći za plen. Bruno ju je već neko vreme držao na oku – najveći primerak divlje krmače koji je ikada video, sa tako dugačkim kljovama da je dugo bio siguran da je u pitanju mužjak. Vezao se za nju, te je odlučio da odnese kući jedino preživelo prase; strpljivo i požrtvovano, čitavog narednog leta i zime brinuo se o njemu, hranio ga je i držao u odvojenom odeljku, u štali, zaštićeno od hladnoće.

„Biće ogroman, mnogo veći od majke“, zadovoljno je pričao Nini, gledajući kako prase postaje snažno i krupno.

Trebalo mu je neko vreme da se odluči da ga pusti na slobodu; svaki put kada bi, odlazeći da spava, obećavao sebi da će ga sledećeg dana osloboditi, pao bi grād ili bi se temperature naglo spustile ili porasle, a Bruno je sebi govorio da možda još nije pravi trenutak; da mu neće naškoditi ako još malo sačekaju. Pre dva meseca, kada mu je otvorio kapiju koja ga je tako dugo štitila, ni prase nije želelo da ode; čovek i svinja su se dugo gledali pre nego što mu je životinja okrenula leđa i

udaljila se, grokćući, kao da mu prebacuje. Te noći Bruno nije spavao, a Nina ga je, primetivši da je zamišljen, hrabrila: „U šumi će naći ženku i imaće potomstvo, videćeš.“

Nije imao srca da joj kaže da ga je, već tri dana kasnije, našao. Svinja je bila mrtva, možda ju je neki vuk ubio: telo je bilo rastrgnuto, meso iskidano besnim ujedima, oči nepomične i staklaste, zauvek zagledane u svet čiju surovost nisu imale vremena da shvate.

Još od te epizode Bruno razmišlja, ne može da se smiri. Brinuo se o sestri čitavog života, štatio ju je od hladnoće, od neprijatnosti, ali sada je došao trenutak da ona napusti kuću u kojoj je rođena, da nađe sebi muža, da donese na svet decu. Takva je sudbina, Bruno to zna. Ne može je zauvek čuvati: svakim danom će postajati sve ranjivija. Njegova sestra mora da izađe odatle, da upozna svet, da nauči da se sama štiti. Ovaj novi posao u kraljevskoj vili odlična je prilika.

Nina ustaje, iako skoro da nije ni dotakla hranu. Sklanja sve sa stola, pere sudove, pažljivo ih briše. Zatim sakuplja sve svoje stvari u vreću, napravljenu od starog čaršava na kojem se još vide izvezeni inicijali njene majke.

„Doći ćeš da me posetiš“, Bruno joj govori na vratima i čvrsto je grli.

Oboje znaju da se to neće desiti, barem ne uskoro. Nina klima glavom i tužno se smeši. Udaljava se kroz šumu, bosa, da ne isprlja jedine dobre cipele.

Bruno je posmatra dok je zelenilo ne proguta i moli se da na svom putu ne naleti na vuka.

2

Nestore nije oka sklopio. Sve do zore se prevrtao po dušeku, dok je krevet pod njim škripao. Kada bi zadremao, bilo je još

gore: okrnjeni tanjiri, neposlušni paževi, potoci kiše, srebro bez sjaja, neslana hrana i izgužvane tkanine mučili su ga u snovima. Međutim, to je ipak bilo bolje nego prve noći; nakon što je kasno stigao iz Torina i probudio se u novom krevetu, nije znao gde se nalazi i guvernantu ga je zatekla kako luta po kraljevskim odajama samo u noćnoj košulji.

Stigao je mesec dana ranije da nadgleda restauraciju vile i da se uveri da je sve urađeno kako treba. Njegovo veličanstvo lično, Vitorio Emanuele II, poverio mu je zadatak: „Niko osim vas neće znati da se tako dobro pobrine o svemu tome, stari moj.“

„Stari moj“, kralj ga je tako zvao, a Nestoreu se ta poverljivost, to kršenje pravila dopadalo: ne oseća se tako starim, ali je nesumnjivo *njegov*. Služi porodicu Savoja od 1820: imao je deset godina, na tronu Kraljevine Sardinije je sedeo Vitorio Emanuele I, a sadašnji kralj se tek bio rodio; Nestore je ušao na dvor kao paž i proveo čitav život služeći tu slavnu dinastiju, najstariju u Evropi, a to što je dogurao dokle je dogurao – da bude upravitelj dvora kod princa Umberta i princeze Margerite – bilo je zahvaljujući ne samo dokazanoj vernosti već naročito njegovoj neumornoj posvećenosti radu.

Naravno, nije bilo lako. Zgrada, skoro zaboravljena tokom godina austrijske okupacije, bila je gotovo napuštena: princ Umberto ju je povremeno koristio za lov, ali vila dugo, predugo, nije ugostila pravu svitu. *Quel dommage!** Bilo je neophodno zameniti podove koje su termite izjeli, promeniti razbijena stakla, očistiti sve dimnjake, popraviti cevi, izglancati mermer, obnoviti i opskrbiti kuhinje, zaposliti odgovarajuće osoblje... tada je Nestore Martini počeo da pati od nesаницe.

Zaustavlja se na trenutak pre nego što uđe u salon, gde ga sva posluha čeka, u stavu mirno. Topla jutarnja svetlost prodire kroz prozore na plemićkom spratu, odbija se od ogledala okačenog iznad kamina i rasipa se kroz kristale na lusteru, obasjavajući

* Franc.: Kakva šteta! (Prim. prev.)

pozlaćene gipsane ukrase. Kako bi Njihova kraljevska visočanstva, umorna od dugog medenog meseca, pronašla malo topline pravog doma, iz drugih savojskih rezidencija doneti su lepi komadi nameštaja, raskošni ormar od rezbarene ebanovine, nekoliko slika, fini kineski porcelan, skupocene tkanine, kristalno posuđe i srebrnarija. Princezi će se vila sigurno učiniti pomalo ogoljenom, ali dobro uređenom i funkcionalnom.

S druge strane vrata dopire do njega žagor posluge. Nestore osluškuje. Zna dobro šta se o njemu priča na nižim spratovima: da je star, podetinjio i pedant, da bi bilo bolje da se jednom zasvagda povuče i prepusti mesto novim snagama. Čak su mu stavili za vrat i pomoćnika, sveg uštogljenog, koji ga ne pušta na miru ni sekund, sve pod izgovorom da mu se nađe pri ruci. Nestore nervozno frkće. Nije mu potrebna pomoć! Taj, naizgled tako uslužan i pokoran mladić, postavljen je tu samo da bi ga nadgledao. Preciznije: da bi ga uhvatio u grešci. Mladić vidi sve, posmatra sve, prenosi sve. A u međuvremenu uči jer će, pre ili kasnije – taj glupan veruje, zavarava se, da će biti pre! – zauzeti njegovo mesto.

Bolje bi im bilo da to zaborave!, smeju li se, a zatim naglo otvara vrata i zatiče ih nespemne. Salom zavlada muk.

Nestore, nepomičan na pragu, preleće pogledom po svakom od njih. Konjušari, šefovi kuhinja i somelijeji, koji se bave svime što se tiče hrane i vina, osoblje u sobama, kuvari i njihovi pomoćnici, štalski momci, vrtlari, sobarice čak i pralje. Nisu bitni nivo i zaduženje, svi moraju da budu čisti i mirišljavi, uredno očešljani, pažljivo obrijani, nokti moraju da im budu očišćeni, uniforme i livreje savršene, cipele uglačane. Nestore prolazi ispred osoblja nenasosno sporo; kada stiže do konjušara, zaustavlja se da ga omiriše, zatim mu se okrutno zagleda u oči, sve dok ovaj ne spusti pogled. Niko ne sme ni da pomisli da se sa njim može poigravati!

Tišina je toliko gusta da se može čuti okretanje zupčanika u satu sa klatnom. Nakon obilaska posluge Nestore odahne.

„Danas je važan dan“, počinje. „Kroz nekoliko sati princ i princeza će stići u ovu palatu da nađu mir i odmor nakon dugog medenog meseca. Tokom njihovog kratkog boravka neki od vas će imati privilegiju da sa njima dele prostor. Bez obzira na to koja je vaša uloga, svačiji doprinos je podjednako važan...“

Nalet vetra pomera zavesu, koja na trenutak lebdi poput utvare. Nestore je opčinjen oblicima koje sunce slika po podu. Napolju vrana ispušta hrapavi krik.

Čitava sala iščekuje da upravnik završi govor, pa da se na miru vrate na posao, ali Nestore stoji nepomičan poput statue u sredini sale.

Šta je govorio? Dokle je stigao?, pomamno čeprka po svojim sećanjima u potrazi za niti govora, za nečim, bilo čim, ali ne nalazi ništa; um mu je prazan, omlitavljen, beskoristan. Panika stiže sa gorkim ukusom u ustima; pušta da mu pogled luta prema očima prisutnih i očajnički se hvata za njih kao za splavove koji će ga sprečiti da potone u tom moru ništavila. *Gde smo?*, pokriva usta obema rukama da bi zaustavio to pitanje pre nego što izađe.

Svi ga posmatraju: neki su začuđeni, neki uznemireni, neki zabavljeni. Na kraju reda neko šapuće nerazgovetne reči. Sat sa zlatnim klatnom ispušta jedno *klak*, a zatim devet ljupkih udaraca oslobađa Nestorea te opčinjenosti i sve je ponovo kao pre: vrana na drvetu, nepomična zavesa koja uokvirava prozor, oblici na podu i gipsani ukrasi na plafonu, uglancani vrhovi cipela paževa, livreje koje mirišu na sapun, crvene ruke služavki. A on, u sredini prostorije, mora da požuri da završi taj govor.

„Vaš zadatak je da učinite da boravak pijemontske princeze i princa bude što prijatniji, okrepljujući i zabavan“, nastavlja, kao da se ništa nije dogodilo, kao da nije ni primetio minute te užasne praznine. „Uradićemo sve da Njihova kraljevska visočanstva nađu ovde sve što još nisu ni svesni da žele; naučićemo njihove ukuse i usvojićemo ih; ma koliko da je sati i

ma koji da je razlog, uvek ćemo biti na raspolaganju i spremni da zadovoljimo svaku njihovu, i najmanju, želju; razmazićemo njihova plemenita nepca najukusnijim jelima i omogućićemo da uživaju u neometanom snu, ušuškani u mekane jastuke i mirisnu posteljinu. Kada budu kretali odavde, poneće uspomenu na savršeni boravak, a vi ćete...“, pokazuje na svakog od njih, „možda jednog dana moći da ispričate da ste imali čast i povlasticu da služite Njihova visočanstva.“ Pogleda na sat. „Pre nego što vas otpustim, podsetiću vas da lični problemi ne smeju ni na koji način da utiču na ispravno obavljanje zadataka.“ Neko gundā, ali Martini ga ne opominje. „Strogo pridržavanje pravila svakom će omogućiti da obavlja svoj posao efikasno i bez stresa; zato neću dozvoliti ni najmanji znak nepokornosti.“ Pravi novu, značajnu pauzu. „A sad, vratite se svom poslu. Ima još mnogo da se uradi, daleko smo od toga da se možemo smatrati zadovoljnim.“

Sluge napuštaju red i žurno izlaze pognute glave. Nestore ostaje u prostoriji i nastavlja da se pita da li je to što se desilo pre nekoliko minuta bilo stvarnost ili samo ružan san.

3

Pred sam dolazak princa i princeze sva posluža je postrojena na svečanom ulazu duž dva krila koja se prostiru levo i desno od centralnog stepeništa. Toliko su mnogobrojni da moraju da se rasporede u tri reda: raspoređeni su po zaduženju i nivou, a svaka grupa ima uniformu drugačije boje. Liče na vojsku na paradi, napred su najvažniji, koji se prepoznaju po livrejama jarkih boja, a iza su jedne za drugima manje prestižne uloge. Nina se jedva nazire u poslednjem redu.

Tog jutra dok je gledala suncem obasjanu fasadu kraljevske vile, koja je postajala sve veća dok joj se približavala, shvatila je da se njen život zauvek promenio. Hodala je sat vremena u pravcu koji joj je Bruno naznačio. „Ne možeš pogrešiti, idi samo pravo, tuda.“ Oluja je prethodne noći iščupala izjedeno deblo starog ariša i sada je oboreno prečilo stazu; da bi ga zaobišla, Nina je zalutala i izgubila dragoceno vreme. „Kada stigneš do zidina, skreni desno i idi uz njih sve dok ne naiđeš na vrata. Reci da ideš u službu, pustiće te da prođeš.“ Zatim je dugo oklevala na ulazu i osluškivala, flertujući sa mišlju da se vrati na sigurno, u šumu. Iz tamne utrobe kraljevske palate dopirali su zvuci male užurbane vojske, nečiji oštri prekori, ritmično udaranje tučka u avanu, glas žene koja je pevušila kroz stisnute usne, škripanje stolice koju je neko vukao, pucketanje vatre i cvrčanje masti u tiganju, slatka melodija stranog jezika sa kotrljajućim „r“, suvo pucanje posteljine prilikom presavijanja, zveckanje kristala, grebanje metle po podu, još povika i dozivanja, histerični smeh ili, možda, poslednji izdah kokoške koju će servirati u supi za večeru. Ako tu uđe, hoće li uspeti da izađe?

Guvernanta, crna kao gavran u haljini sa visokim okovratnikom, kose prošarane sedim vlasima koje joj uokviruju dugačko i koščato lice, predstavila se kao gospođica Frasi. Dočekala je Ninu tog jutra i održala joj prvo predavanje o pravilima ponašanja.

„Dodeljena ti je služba u privatnim odajama Njenog visočanstva princeze od Pijemonta. Kraljevskoj porodici se nikad ne okreću leđa; kada izlaziš iz sobe u kojoj se i oni nalaze, moraš ići unazad. Strogo je zabranjeno obraćati im se ako ti se oni nisu prvi obratili, kao i govoriti u njihovom prisustvu. Uvek je zabranjeno gledati im u lice, dakle, da se nisi usudila da zucneš ni da podigneš pogled“, govorila je užurbano, bez zastajkivanja i oklevanja, ne obraćajući pažnju da li je nova

služavka prati, da li je razume. Nina je želela da upita: *Zaista ću videti princezu? Šta znači služba u privatnim odajama? Kako se izlazi iz prostorije hodajući unazad?*, ali gospođica Frasi joj nije ostavila vremena.

Prolazeći kroz hodnike iz kojih se ulazi u salone sa visokim tavanicama, stigli su do majušne sobe u potkrovlju, koja je bila topla i mirisala je na lavandu, gde ih je dočekala devojka neznatno starija od Nine.

Otilija, iskusna sobarica pod čiji nadzor su stavili Ninu, ima bujne bakarne lokne koje kapica ne uspeva da zadrži i mesnate usne poput latica ponekih ruža u odmaklom cvatu.

Devojke su sačekale da ih guvernanta ostavi nasamo, a zatim je Nina otrčala do malog prozora okrenutog ka kraljevskim vrtovima i zagledala se, preko kapije i beskrajnog parka, u tačku u kojoj se jarko zelenilo livada gubilo u kovrdžastim krošnjama šikare, u nadi da će ugledati brata na horizontu.

„Na početku je uvek teško. Svima je tako, znaš“, rekla joj je Otilija dok joj je pomagala da zaveže kecelju. „Posle ćeš se naviknuti, videćeš. Nije ovde loše.“

Otilija je govornjiva i puna je života i vere u budućnost. Nina joj se nasmešila, zadržavajući suze. Sumnja da će se ikada naviknuti na taj svet luksuza i besmislenih pravila; nada se samo da će proći neopaženo, da će se što pre vratiti svom starom životu i da će zaboraviti tu nevolju u koju se uvalila.

„Gde si, dođavola, nestala?“, reži guvernanta.

Nina ustukne; sada razume šta osećaju zečevi kada se nečija ruka ispruži u njihovom kavezu. Gospođica Frasi je grabi za zglob i steže je prstima koji liče na kandže sokola lastavičara. Hiljade trnaca joj se šire rukom i Nina se plaši da guvernanta želi da joj je iščupa, kao da je u pitanju korov u bašti.

„Ovde ti je mesto, glupava divljakušo! Ovde! Jesi li razume-la?“, gura je u prvi red, među druge sobarice u istim uniformama, koje se prave da je ne vide.